

Egyházköri közgyűlések

Az egyházkörökben a rendes évi közgyűléseket a következő sorrendben tartották: a székelykeresztúr-udvarhelyi aug. 11—12-én Csehétfalván, a sepsiszentgyörgyi aug. 18—19-én Vargyason, a maros-küküllői aug. 25—26. napjain Adámon és a kolozs-tordai egyházkör szept. 1—2-án Nagyenyeden. A közgyűlések tárgysorozatának legjelentősebb pontja az esperesek évi jelentése volt, amelyben számot adtak az egyházunk jelentősebb eseményeiről, az egyházkör egy évi tevékenységéről és az esperesi vizsgálószék munkájáról.

A közgyűlések egy másik kiemelkedő pontja a kör tisztségviselőinek és bizottságainak a megválasztása volt. A *székelykeresztúr-udvarhelyi egyházkör közgyűlése által az 1985—1988. évek ciklusára* eszközölt választások: esperes: Báró József; felügyelő gondnokok: dr. Molnár István és Lőrinczi Lajos; jegyző: Rázmán Csaba; jogtanácsos: dr. Orbók László; az egyházkör részéről választott főtanácsi tagok (1985—1987): dr. Szász Dénes, Botha Dénes, Lakatos Gyula, Tánczos Mihály, Albert József és Kenyeres András; az elektorok által választott főtanácsi tagok: Bencző Dénes, Rázmán Csaba, Keresztes Sándor, Nagy Lajos, Lőrinczi Domokos és Joó Dénes. *Sepsiszentgyörgyi egyházkör*: esperes: Gál Jenő; felügyelő gondnokok: Szabó Sándor és dr. Dakó Bálint; jegyző: Kiss Jenő; közügyigazgató: Török Áron; az egyházkör részéről választott főtanácsi tagok: Török Áron, Fazakas Károly, Sándor Gyula és Kiss Lajos; az elektorok által választott főtanácsi tagok: Kiss Jenő, Fekete Dezső, Sükösd Sándor és Tóth Péter. *Maros-küküllői egyházkör*: esperes: Kolcsár Sándor; felügyelő gondnokok: dr. Murvay Sámuel és Inczeffy Károly; jegyző: Csongvay Attila; közügyigazgató: Benczédi Ferenc; jogtanácsos: Elekes Domokos; az egyházkör részéről választott főtanácsi tagok: Benczédi Ferenc, Bálint B. Ferenc, Zsigmond Ferenc és Bernád András; az elektorok által választott főtanácsi tagok: Kecskés Lajos, Fazakas Endre, Nagy Ferenc és Csongvay Attila. *Kolozs-tordai egyházkör*: esperes: Benedek Sándor; felügyelő gondnokok: Balla József és Pál András; jegyző: Ferencz Gábor; pénztáros: Bálint Ferenc; közügyigazgató: Szabó Dezső; jogtanácsos: dr. Gál Miklós; az egyházkör részéről választott főtanácsi tagok: Lőrinczi Károly, Bálint Ferenc, Bajka Sándor és Fodor Antal; az elektorok által választott főtanácsi tagok: Halmágyi Pál, Székely Gergely, Szabó Dezső, Sándor Bálint és Rezi Elek.

Lelkészi értekezletek

Egyházköreinkben ünnepi értekezletet tartottak a lelkészek augusztus hónap folyamán Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Brassóban és Kolozsváron a társadalmi és nemzeti felszabadító forradalom 40. évfordulója alkalmából. A dr. Szabó Árpád teológiai tanár által készített előadás felolvasása után a lelkészek hozzászólásaikban értékelték az 1944. augusztus 23-i eseményeket és az eltelt négy évtized országepítő munkáját.

Lelkésztovábbképző tanfolyam

Július 2. és 13. között az E.K. Tanács megszervezte a III. lelkésztovábbképző tanfolyamot. Ez alkalommal 21-en vettek részt a tanfolyamon: Bálint Ferenc kolozsi, Szabó Dezső és Benedek Ágoston a kolozsvári 1-es és 3-as sz. egyházközségek-ből, Székely Gergely mézskői, Boda József nagyváradi, Pál Ádám haranglábi, Máthé Odön nyomáti, Fóris Géza pipei, Balázs Sándor székelykáli, Varga Sándor nyárádszentmártoni, Botha Dénes fiatfalvi, Bencző Dénes homoródalmási, Ádám Dénes

homoródkeményfalvi, Keresztes Sándor homoródszentpáli, Kiss Domokos kénosi, Katona Dénes székelyderzsi, Fülöp Dezső tárcsafalvi, Gál Jenő nagyajtai, Kiss Ákos sepsiszentkirályi, Nagy Zoltán szentivánlaborfalvi és Fazakas Károly úrmösi lelkész. A tizenegy nap alatt, napi 6 órában előadásokat tartottak: dr. Erdő János a rendszeres teológia és az egyháztörténet köréből, dr. Szabó Árpád a biblia-teológia tárgyköréből, dr. Izsák Vilmos a gyakorlati teológia tárgyköréből, András György és Mikó Lőrinc előadótanácsosok az egyházi közigazgatásról ill. a gazdasági ügyvitelről, dr. Nagy Jenőné Murvai Júlia a templomok belső díszítéséről és Halmágyi Pál bethlenszentmiklósi lelkész az egyházi ének időszerű kérdéseiről. Közérdekű témákról meghívott előadók tartottak előadást. A napi előadások reggeli áhitattal kezdődtek, a délutáni idő kitöltésére pedig az E.K. Tanács olyan programot állított össze, mely szintén a továbbképzést szolgálta. A tanfolyam résztvevői közül Gál Jenő nagyajtai, Katona Dénes székelyderzsi és Fazakas Károly úrmösi lelkész vasárnap szolgálatot végeztek a belvárosi, irisztelepi és monostori egyházközösségekben. A tanfolyam záróülésén megállapítást nyert, hogy a tanfolyam eredményes volt és jelentős mértékben szolgálta a lelkészek teológiai és gyakorlati továbbképzését.

Lelkésznevelés

A Protestáns Teológiai Intézet tanévzáró ünnepélyét június 30-án tartotta az Intézet dísztermében.

Az 1984—85-ös tanév I. évfolyamára a felvételi vizsga eredménye alapján újabb jelöltek iratkozhattak be.

Lelkészképesítő vizsgát tett július 13-án Balázs Tamás komjátszegi és Buzogány Sándor vadadi, szeptember 26-án pedig Rüszt Domokos brassói gyakorló segédlelkész.

A Protestáns Teológiai Intézet unitárius hallgatóinak szeptember 16-án tartott 1984—1985. tanévnnyitó istentiszteleten a szószéki szolgálatot dr. Szabó Árpád teológiai tanár végezte Mt 5,1—2 alapján.

A Teológiai Intézet hallgatói szeptember 17. és október 1. között részt vettek az őszi terménybetakarítási munkálatokban.

■ *Lelkészbeiktató ünnepély.* A kálnoki egyházközösségben július 1-én tartották Várady Zoltán lelkészbeiktató ünnepélyét. A püspöki kinevezést Székely János kökösi lelkész olvasta fel, ezt követte Várady Zoltán beköszöntő beszéde 2Kor 3—5, 6 és 17 versek alapján. Májay Endre esperes a 117 Zsoltár 5. verse alapján tartott beiktató beszédében rámutatott az új lelkész előtt álló feladatokra. Az egyházkör lelkészei nevében Török Áron sepsiszenyörgyi lelkész, a gyülekezet nevében Szabó Károly gondnok, a nők részéről Varga Ernőné, a gyermekek részéről pedig Költő Kinga-Anikó mondott köszöntő beszédet. A helybeli református gyülekezet üdvözlését Erdélyi Zsombor lelképásztor tolmácsolta. A beiktató ünnepséget szeretetvendégség követte.

■ *A Lutheránus Világszövetség VII. nagygyűlését* 1984. július 22 és augusztus 5-e között rendezték meg Budapesten. A nagygyűlésre több mint 1300 résztvevő jelentkezett, ezek közül 315 volt a 97 tagesház hivatalos küldötteinek száma.

A megnyitó istentiszteleten dr. Káldy Zoltán, a magyarországi evangélikus egyház püspöke végzett szószéki szolgálatot, akit a Világszövetség elnökévé választottak a következő hét éves ciklusra. Beszédében körvonalazta a nagygyűlés fő témáját: „Krisztusban reménységünk van a világ számára“. Ezt a témát dolgozták fel a nagygyűlés 27 plenáris ülésén és a munkacsoportok összejövetelein is. A fő referátumok közül különösen kiemelkedett dr. Klaus Peter Hersch jénai teológiai pro-

fessor előadása Jézusról. A fő téma kidolgozásához jelentősen hozzájárultak még dr. Emanuel Abraham Etiópiából, C. F. Weitzsacker professzor, atomtudós az NSZK-ból és dr. Margaret Wold az Egyesült Államokból. A munkacsoportok az egyház és társadalom szinte minden időszerű kérdését napirendre tűzték. Ily módon megvitatásra került az egyház missziói szolgálata a mai élethelyzetben, az istentisztelet és keresztény élet összefüggése az ökumenikus elkötelezés kérdése, a gazdasági és társadalmi igazságosság, a rasszizmus, az emberi jogok megvalósítása és a békéért való felelősségünk.

A nagygyűlést neves egyházi személyiségek köszöntötték. Így Jan Willebrands kardinális a Vatikán részéről, dr. Lukas Vischer, a Református Világszövetség nevében, dr. Hans Joachim Held az Egyházak Világtanácsa központi bizottsága részéről, dr. Gerhard Riegner a Zsidók Világkongresszusa köszöntését tolmácsolta.

■ *Az Egyházak Világtanácsa* július 9. és 18. között tartotta meg központi bizottsága ülését Genfben. Philip Potter főtitkár utódjával az uruguayi Emilio Castrot, a Montpellier-i Teológiai Intézet professzorát választották meg 1985. január 1. hatállyal.

■ *Az Egyházak Világtanácsa* a Hit és Egyházszervezet nevű I. sz. bizottságának elnökévé választotta Antonie Plămădeală erdélyi ortodox metropolitát.

■ *Az ENSZ 1981-ben* elfogadott egyik határozata értelmében a Közgyűlés megnyitásának napját a Béke Világnapjának nyilvánították. Az ezzel kapcsolatos rendezvények kezdetét az ENSZ székháza előtt felállított Békeharang jelzi.

■ *Egy egyiptomi régészcsoport* Felső-Egyiptomban, a Beni-Szuef kormányzó-ságbeli Faszt régészeti övezetében végzett ásatások során felfedezte az *Enekek éneke* érintetlenül megőrzött teljes szövegét. A szöveget régi kopt nyelven, özbörből készült pergamenre, különleges tintával írták az időszámitásunk előtti 5. században.

■ *Szeptember 13-án Kolozsváron* 69. éves korában elhunyt D.D. dr. Juhász István a Protestáns Teológiai Intézet nyugalmazott tanára, volt rektora. Professzori tevékenységét 1948-ban kezdte és 35 éven keresztül meghatározó szerepe volt a protestáns lelkészképzésben. Tudományos munkássága elismeréseként a prágai Comenius egyetem és a debreceni Református Teológiai Akadémia disz doktorátussal tüntette ki. Számos külföldi tudományos társaság tagja és a világ ökumenikus szervezeteinek ismert személyisége volt. Mint az egyetemes egyháztörténeti közös tanácsok professzora sok unitárius lelkésznevezéket tanított magasfokú tudományos szinten.

Halottaink

Július 17-én elhunyt dr. Erdő Jánosné Darkó Klára nyug. tanárnő, egyházkunk főjegyzőjének felesége. Egyházát szerető, példaadó magatartására, hivatástudatára és kitartására tisztelettel emlékezünk. Temetésén július 18-án, a kolozsvári evangélikus temetőben a lelkészi szolgálatot dr. Szabó Árpád teol. tanár végezte.

Augusztus 1-én, 82 éves korában, Várfalván elhunyt Nagy Domokos nyug. lelkész. Tanulmányait az Unitárius Teológiai Akadémián végezte 1928-ban. Egyházi szolgálatát tordai segédlelkészként kezdte, majd 1930-tól Verespatakon és 1945-től 1971-ig, nyugalomba vonulásáig, szülőfalujában, Várfalván szolgált. Temetésén, au-

gusztus 3-án a lelkeszi szolgálatot Székely László, a Nyugdíjpénztár vezetője végezte Várfalván. Az egyházkör nevében Benedek Sándor esperes, az egyetemes egyház nevében dr. Gyarmathy Árpád főgondnok búcsúztatták.

Emlékük legyen áldott!

ELŐFIZETOINK FIGYELMÉBE

A Keresztény Magvető előfizetési díja az 1984. évben belföldön és a szocialista országokban évi 100 lej, amelyet belföldön a lelkeszi hivatalok útján vagy közvetlenül az egyházi központban (3400—Cluj-Napoca, Lenin út 9) lehet kifizetni.

Magyarországi olvasók a Posta Központi Hírlapiroda külföldi előfizetési osztálya — Budapest VII. Lövéde tér 7 sz. — fiókjánál fizethetnek elő. A többi szocialista országokból a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P. O. Box 12—201 telex 10376 prsfir, Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—63 címre kell fizetni.

Az előfizetési díj a nyugati országok részére 200 lej, mely összeg ugyancsak a „ROMPRESFILATELIA“ sectorul export-import presă P. O. Box 12—201 telex 10376 prsfir, Bucureşti, Calea Griviţei nr. 64—66 címre fizetendő.

Köváry László: *Tájékepek utazási rajzokban*. Válogatta, a bevezetőt és a jegyzeteket írta: Bálint József. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1984. 263 l.

Arany és Petőfi kortársaként született Köváry László 1819-ben Tordán. A kolozsvári Unitárius Kollégium diákja, Berde Aron, Jakab Elek, Kriza János és Szentiváni Mihály társaságában ismerkedett meg a reformkor eszméivel, s lett a Remény munkatársa. Jogász létére helyismereti írásaival és *Erdélyország statisztikájának* összeállításával teszi nevét ismertté már a forradalom előtt. Részt vesz a forradalomban, Kossuth „tábori történeti jegyző”-vé nevezi ki. A fegyverletétel után rá is a bűdosás éveit várnak, majd vizsgálati fogság. S bár kegyelmet kap, sokáig megbízhatatlannak tartják, figyelik. E változatos ifjúság után 1854-ben beházasodva egy kolozsvári patricius családba csak a tudománynak, írásnak élhetne. Nyugtalan természete azonban lapalapításra, politikai küzdelmekre, biztosítási ügynökkösködésre, városrendezésre és -szépítésre ösztönzi, miközben állandóan ír, mindig arról, ami az olvasóközönséget leginkább izgatja, amire a szellemi és társadalmi haladáshoz fel kell figyelni. Több mint negyven önálló munkája s rengeteg cikke így egyetlen tudományágban sem hozza meg számára a teljes elismerést. Az akadémiai levelező tagság és a kolozsvári egyetem díszdoktori címe csak részben honorálhatta az 1907-ben bekövetkezett haláláig hatvannyolc éven át kifejtett sokoldalú irodalmi munkásságát.

A Bálint József gondozta Téka-kötet Köváry honismereti írásaiból nyújt válogatást. Harminchét „tájékepe”, illetve ide illeszthető szövegrészlete, valamint a szépköltő bizottmányok felállítását sürgető cikk nagyrészt a reformkor eszmevilágát, megfigyelési szempontjait tükrözi. Keletkezésük ideje is 1837—1854 közé tehető. Ekkoriban az utazás és útleírás divat illetve sajátos irodalmi műfaj volt. Célja nemcsak a megismerés és megismertetés, a tárgyi és szellemi értékek tudatosítása, hanem az időszerű gazdasági és társadalmi kérdések felvetése, boncolgatása, a haladásra ösztönzés.

Miközben a Szilágyságból kiindulva a Székelyföldre kanyarodunk megismerve ennek fürdőit, bányáit, természeti nevezetességeit, majd az Aranyos vidékét és a Nyugati hegységet látogatjuk meg, hogy végül a Mezőségen át Fejérvár, Sarmisegetusa, Ilunyadvára és Szamosújvár múlt században álló falaihoz érkezzünk, e kissé csapongó utazás során, minduntalan visszatérnek azok a vezéreszmék, amelyek túlmutatnak az egyszerű ténymegállapításokon. A Szilágyságban a nép műveletlenségére panaszkodik, a tanítók hiányát, alacsony fizetését és a földesurak nemtörődomségét okolja. Marosvásárhelyen a maradi céhrendszerben a korszerű ipari fejlődés akadályát látja. A modern „műipar” három ágát, a földészetet, kézművészetet és a kereskedést a nemzeti haladás letéteményeseként tárgyalja, melyekhez szellemi téren a művészet járul felemelő erőként. Ugyancsak emlékeztet az a kép, melyet a székely fővárosban magányosan élő öreg Bolyairól fest, s meglátása, hogy csak haláluk után ismerjük fel és becsüljük nagyjainkat. A vásárhelyi és a gyulafehérvári könyvtár egy kolozsvári tudományos intézmény hiányát juttatja eszébe miert is a Múzeum Egylet megalapítását sürgeti.

Nem kevésbé tanulságos elfuttatása az erdélyi gyógyvizekről és fürdőkről. Közülük Korondnak, Borszéknek és Előpatáknak szentel egy-egy írást. Svájci és angol példákat idézve keresi a fejlődés lehetőségeit. Különösen színes képet fest Előpaták fürdőéletéről, az ott pihenő román bojárcsaládokról, s pontokba szedi saját fejlesztési javaslatait. Az már egészen bizarr ötletnek tűnik, hogy Homoródalmás mozgalmas vásárnapjait a távoli Albion ünnepi csendjével állítsa ellentétbe, s kisdédóvó intézet felállítását ajánlja a dolgozó szülők gyermekei számára. A csíkszentdomokosi bánya meg éppen Perut juttatja Köváry eszébe. A bányában dolgoztatott gyermekek sorsa készíti arra a felszólításra, hogy a tulajdonos „állítson egy